

Het komt mij voor, dat het hoofdbestuur verstandig zou doen door niet de aanneming van één dezer amendementen af te wachten, maar het voorstel terug te nemen. Daartoe opent Alkmaar ongezocht den weg, door alsof zij daar nog nooit van het voorstel hebben gehoord, het merkwaardige plan te opperen het Maatschappijgeboow aan te kopen. Dit is misschien het verstandigste woord, dat gesproken is.

Leeuwarden, 2 Juni 1920.

L. DE JAGER.

II.

Als ik in de laatste weken zoo lees de verschillende artikelen, geschreven door *vooraanstaande* mannen, bijv. over ons "Tijdschrift", of dit moet *blijven* beheerd als nu of in andere banen dient geleid, als ik dan vooral zie, hoe de *toon* reeds is (zie het: „Maatschappij en Tijdschrift" bijv. in het laatste nummer), dan komt mij in den zin een strijd, die voor misschien 25 jaren is gevoerd door vooraanstaande Friesche schrijvers over het Friesch. PIETER JELLES (mr. P. J. TROELSTRA) begon den aanval met een: „Fij LÜTZEN" (foei, dr. LUITZEN WAGENAAR); dr. L. WAGENAAR beantwoordde den scherpen aanval met een bits geschreven verweer: „Hart ris PIETER" (hoor eens PIETER"). Toen de strijd, vooral door hatelijkheden, dreigde te ontaarden, verscheen een derde, onbekende, die schreef: „Hâld op, jongens!" (Houd op, jongens!).

Naar analogie hiervan zou ik, als ik lees, dat een Hagenaar over „Amsterdamschen" geest schrijft en een Amsterdammer over „Haagsch" begint — afgezien van nog andere mij, buitenstaand platteland, hinderende zinnen — willen toeroepen: „Hâld op, jongens!" Zóó gaat het den verkeerden weg op.

Toen in Franeker nog een academie was, ging een schoenmaker geregeld de in het *Latijn* gevoerde disputeren bijwonen. Een buurman meende, dat hij tòch niet kon beoordeelen, wie der twee disputerende hoogleraren gelijk of ongelijk had; immers de schoenmaker verstond geen Latijn. Hij antwoordde: „wie van de twee professoren kwaad wordt — en dat zie ik —, heeft ongelijk". Volgt hieruit logisch: wanneer *allebei* kwaad worden, hebben zij *allebei* ongelijk? *Kan* de waarheid ook in het *midden* liggen?

Beetsterzwaag, 6 Juni 1920.

TH. DE GROOT.

SPOORWEGARTSEN EN VRIJE ARTSENKEUZE.

De afdeling Haarlem en O. heeft besloten om gebruik makend van art. 45 van het huish. reglement, op de 71ste algemeene vergadering het volgende voorstel te doen:

De algemeene vergadering draagt het hoofdbestuur op om met alle hem ten dienste staande middelen te bevorderen, dat de vrije artsenkeuze bij het Z. en O. fonds der spoorwegen wordt ingevoerd.

Zij beoogt met dit voorstel, de algemeene vergadering in de gelegenheid te stellen zich over dit vraagstuk uit te spreken en het hoofdbestuur te steunen in zijn streven om de directie der spoorwegen te dwingen tot erkenning van het goede recht der artsen in deze beginselkwestie.

Haarlem, 3 Juni 1920.

J. H. JOOSTEN HATTINK, *secretaris*.

DE AANGIFTEFORMULIEREN VOOR ONGEVALLLEN.

Het invullen in duplo van de aangifteformulieren voor ongevallen is velen geneesheeren een dagelijks terugkeerende ergernis. Nu mij ter oore is gekomen, dat veranderingen in de tarieven onderweg zijn, lijkt mij het tijdstip gekomen om het algemeen oordeel wakker te maken en met klem te verzoeken, ons voor het vervolg van deze overbodige tijdsverspilling te versooneen. Geen verwijzing naar de „Handelingen" en geen juridische overwegingen zullen de overtuiging kunnen geven, dat een verklaring, indien zij nog eens wordt herhaald, hierdoor beter of anders wordt. Afschriften in gewilden getale kunnen door beambten goedsmoeds vervaardigd worden.

Ik acht het van veel belang, dat op ieder gebied wordt ingezien, dat administratieve verkwisting van tijd en moeite een ramp des tijds is en een oorzaak van verhooging der tarieven. Hierom ben ik zoo vrij de redactie opneming te verzoeken van dit ingezonden stukje, omdat ik meen, dat het verlangde doel door algemeene instemming der geneesheeren beter bereikt wordt, dan door brieven aan het bestuur van de R. V. Bank, welke ik reeds schreef,

Rotterdam, 7 Juni 1920.

A. VERWEY.

VITAMINEN EN AVITAMINOSEN.

Professor VAN LEERSUM maakt er mij in een der afleveringen van dit *Tijdschrift* (bldz. 1873) een verwijt van, dat een stofwisselingsziekte ontstaan door voeding met in scheikundigen zin „onvolwaardige eiwitten” door mij tot de avitaminosen gerekend wordt. Hij grondt zijn verwijt o. a. op het feit, dat dit niet in de literatuur gebruikelijk zou zijn, en een dergelijke samenkoppeling onpractisch is en tot begripsverwarring aanleiding kan geven. Ook wordt er op gewezen, dat in het rapport van het Engelsche „Medical Research Committee” over vitaminen, met geen woord melding is gemaakt van lysine en dergelijke stoffen.

Wat het eerste verwijt betreft, dus dat een samenkoppeling dezer stofwisselingsziekten tot avitaminosen niet gebruikelijk is, zoo wil ik er op wijzen, dat prof. BÖHMAN uit Breslau in een door hem gehouden voordracht over „Die Chemie der Cerealien in Beziehung zur Physiologie und Pathologie” (*Sammlung chemischer und chemisch-technischer Vorträge*, Bd. XXII) als zijn opvatting te kennen geeft, dat de B-stoffen, dus ook die van het bovengenoemd comité, niet anders zouden zijn dan „Ergänzungsstoffe”, die de „notwendigen Atomgruppen liefern, welche die Eiweiszstoffe der betreffenden Nahrung nicht zu liefern vermögen”.

Wat betreft de bezwaren, dat samenkoppeling, zooals door mij bedoeld is, tot verwarring aanleiding geven kan en dat het Engelsche rapport van dit soort „Ergänzungsstoffen” niet spreekt, zoo behoeft dit laatste voor ons nog geen reden te zijn tot slaafsche navolging, en wat de verwarring aangaat, zoo vrees ik van mijn kant, dat juist een te enge omgrenzing, zooals de Engelschen bedoelen, tot misvatting aanleiding geven moet. Men vergeete toch niet, dat hun indeeling, evenals elke andere, een betrekkelijk willekeurige moet zijn, zoolang ons niet meer van de vitaminen bekend is. Aangezien het mogelijk is, dat bijv. HOPKINS een parallel trekt tusschen vitaminen en katalysatoren, en prof. VAN LEERSUM aan hormoonwerking denkt, is het beter aan een indeeling niet al te veel waarde te hechten. Het komt mij daarom praktisch voor, dat voorloopig aan avitaminosen slechts twee eischen moeten worden gesteld en wel ten eerste, dat zij ontstaan niettegenstaande de hoeveelheden eiwitten, vetten en koolhydraten, die toegevoerd worden, voldoende zijn, ten tweede, dat genezing volgt na toediening van toeslagstoffen, welke deze ook mogen zijn. Eerst dan wanneer en het ziekteproces en de genezing brengende toeslagstof ons volkomen bekend zijn, zal zulk een ziekte uit de reeks der geheimzinnige avitaminosen geschrapt kunnen worden. Zoo ver zijn wij met onze onvolwaardige-eiwit-ziekte helaas nog lang niet,

Utrecht, 7 Juni 1920.

D. J. HULSHOFF POL.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

Invoering van de nieuwe Gezondheidswet.

In de maand Mei (dat hier niet eerder van dit onderwerp is melding gemaakt, wordt veroorzaakt, door het feit, dat de intekenaars op de *Staatscourant* pas zoo laat de Bijlagen der Handelingen van de Tweede Kamer ontvangen) is door de regering een wetsontwerp ingediend tot aanvulling en verhooging van hoofdstuk X A der staatsbegrooting voor 1920, betreffende het departement van arbeid. Daarbij zijn in de eerste